

Spel, een hulpmiddel bij gedragsproblemen.....

Kobi Wanningen
Expert in ontwikkeling en
educatie jonge kinderen

Kennismaken.....

- Verwachtingen?
Ervaringen met gedragsproblemen?
Ervaringen in het meespelen met kinderen?

Wat is spel?

Wat is geen spel?

- Kinderen hebben plezier
- Kinderen zijn actief
- Kinderen spelen zonder doel, zij bepalen zelf het hoe en het wat.
- Kinderen zijn met zichzelf (eigen lijf), met materialen en/of met andere kinderen bezig
- Kinderen hebben zelf controle over de situatie
- Kinderen houden in het spel contact met de realiteit

Van probleem naar plan:

- Signaleren en observeren
- Analyseren en diagnosticeren
- Komen tot een concreet, uitvoerbaar plan.
 - Belangrijkste doel: komen tot gemeenschappelijk spelplezier.
 - En maak je doelen altijd zo concreet mogelijk en haalbaar voor het kind en voor jezelf.
 - Formuleer de doelen zo dat je ze kunt observeren en evalueren (met het kind)

Spelfasen:

- Manipulatie spel
- Sensopatisch spel
- Functioneel spel
- Symbolisch spel
- Sociaal spel

Hoe ziet een spelsituatie er uit?

- Rommelen
- Werken/plan uitvoeren
- Spelen

Wat kun je zien?

- Heel vluchtig en/of chaotisch gedrag
- Overprikkeld of onderprikkeld gedrag
- Veel conflicten met andere kinderen
- Niet willen spelen of niet durven spelen
- Emotioneel bezet zijn met angsten, verdriet of woede

Karakteristieken van kinderen met gedragsproblemen:

- Beperkte coöperatie
- Distantieeloosheid
- Relatiepeilend/grensverleggend gedrag
- Grenzen van het contact
- Actief/passief verzet
- Geringe correctie bereidheid
- Beperkt normbesef
- Lust/onlust bepaald het gedrag
- Externaliseren
- Internaliseren
- Beperkte pedagogische beïnvloedbaarheid

Waar gaan we naar kijken/observeren?

- Stel voor jezelf voor je puzzelkind 3 – 4 observatievragen op. Deze vormen de kern van je observatieplan

Kijkwijzer

- Spelkwaliteit:
 - Inhoud
 - Omgeving
 - Motoriek
- Spelgerichtheid:
 - Stijl van spelen
 - Spelduur
- Sociaal emotioneel spel:
 - Zakelijk of doorleefd
 - Sociale initiatieven
 - Sociale conflicten
- Taalgebruik:
 - Initiatief nemen tot spreken
 - Reageren met taal

spelomgeving

- Hoe groot is de feitelijke speelruimte?
- Hoe verhouden de hoeken zich tot elkaar?
- Welke materialen zijn beschikbaar?
- Voldoet het materiaal aan de behoeften van de kinderen?

Waar hebben ze behoefte aan?

- Veilige relatie met voorspelbare volwassenen
- Vergroten van de positieve competentie gevoelens
- Autonomie
- Motivatie herstellen
- Vergroten van de belangstelling
- Het zelf weer willen nemen van positieve initiatieven
- Positieve contacten en interactie met andere kinderen
- Weer openstaan voor beïnvloeding
- Durven exploreren
- Weer groot willen worden
- Weer willen spelen

- Plan:

- bedenk van te voren wat je wilt gaan bereiken bij het kind

- Stem je af op de behoeften van het kind
- Volg
- Maak samen plezier
- Houdt het eenvoudig
- Maak aantekeningen

Spelbegeleiding

- Op gang helpen
- Ordenen, beperken, iets toevoegen
- Toeschouwer zijn
- Naast het kind spelen
- Spiegelen, aansluiten op het spel
- Medespeler zijn:
 - Verwoorden
 - Een rol op je nemen
 - Samen een plan bedenken
 - Een nieuw idee/probleem inbrengen
 - Model zijn

Even zelf aan de slag:

- Maak voor een puzzelkind uit je groep een stappenplan:
 - Welk gedrag verontrust of verpuzzeld je?
 - Wat wordt je doel?
 - Waar ga je meespelen?
 - Wat wordt je rol?

Even meekijken

Literatuur:

- Zorg voor kleuters – J. Eichhorn, 2011 Pica
- Wiebelen en friemelen – M. Thoonsen, 2016 Pica
- Meer zorg voor kleuters via spelbegeleiding – M. Fournier, 2012 Lannoo
- Materialen doen er toe – S. Böttger e.a. 2016
- Jonge leerlingen met een risicovolle ontwikkeling – D. vd Aalsvoort 2006

Wat er ook speelt in het
land

Laat het vooral de
kinderen
zijn.....!!

Kobi Wanningen
krwanningen@gmail.com
0615672237